

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

**THE OCCURRENCE OF INTERNET HARM TO ADOLESCENTS
IN BANGKOK METROPOLIS**

Mr. Visaroot Tantiponganant

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Sociology**

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

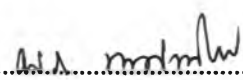
Academic Year 2005

ISBN 974-17-5193-1

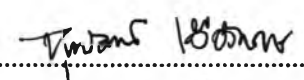
T 22156562

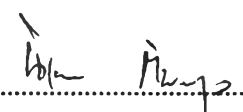
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย นาย วิศรุต ตันติพงศ์อนันต์
สาขาวิชา สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ดินณะกุล

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. จุฑารัตน์ เขื่ออำนาจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ดินณะกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อมร วาณิชวิวัฒน์)

วิสรุค ค้นดิพวงศอนันต์ : การเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.

(THE OCCURRENCE OF INTERNET HARM TO ADOLESCENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. นิเทศ ดินณะกุล, 248 หน้า. ISBN 974-17-5193-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เสี่ยงภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและระดับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร , ปัจจัยด้านครอบครัว , ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน , ปัจจัยด้านบุคลิกทางอารมณ์ และปัจจัยด้านลักษณะของพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตกับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วัยรุ่นที่มีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ตามห้องคอมพิวเตอร์ของสถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชน รวมถึงร้านที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต (อินเทอร์เน็ตคาเฟ่) จำนวนทั้งสิ้น 300 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา ใช้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตเพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน และใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ(Percent), ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวัดระดับและเปรียบเทียบพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละลักษณะ กับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตว่า รูปแบบการใช้งานแบบอินเทอร์เน็ตใด จะสามารถนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตได้บ้าง

ผลการศึกษา พบว่า วัยรุ่นตัวอย่างส่วนใหญ่มีโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่าจำนวนวัยรุ่นที่ถูกวินิจฉัยว่ามีโอกาสสูงในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 41.33 การทดสอบค่าไค-สแควร์พบว่า เพศ, พฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มเพื่อน, ลักษณะทางอารมณ์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต, ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต และความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต แต่การดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว, รายได้, ระยะเวลาการใช้งานอินเทอร์เน็ต และสถานที่ในการใช้อินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ เพศ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตน้อยที่สุด คือ ลักษณะทางอารมณ์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ภาควิชา.....สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา.....สังคมวิทยา
ปีการศึกษา..... 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4681163624 : MAJOR SOCIOLOGY

KEY WORD: INTERNET HARM / ADOLESCENTS / BANGKOK

VISAROOT TANTIPONGANANT : THE OCCURRENCE OF INTERNET HARM TO ADOLESCENTS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. NITHET TINNAKUL, Ph.D. 248 pp. ISBN 974-17-5193-1.

This thesis aimed to study the relationship between internet risk behaviours and the potential of internet harm to adolescents in Bangkok. The study focused on the impacts of several factors such as demographic, family, friend, emotion, and internet work behaviour on the potential of internet harm. Three hundred adolescences who used internet in government computer rooms, in private or public schools, and internet café in Bangkok were interviewed with questionnaires.

The Chi-square tests were used to test the assumptions of finding the relationship between all factors and potential of internet harm. Frequency, percentage, and mean were used to detect types of internet work behaviour that had more risks on the potential of internet harm.

The results showed most of the adolescences had low level impacts from the potential of internet harm. The Chi-square tests showed that sex, internet work behaviour of friends in group, emotion, internet used experience and internet used frequency had significant impacts on adolescences with the potential of internet harm where as guardian control, income, time and place to use internet did not have significant effects. The variable which had the most impact on potential of internet harm was sex while emotion had the least influence.

Department...Sociology and Anthropology..... Student's signature.....
 Field of study.....Sociology..... Advisor's signature.....
 Academic year.....2005.....

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ดินณะกุล ที่สละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่องที่ได้เสนอไป อีกทั้งความเมตตาและความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ซึ่ประเด็นปัญหา รวมถึงแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และสามารถทำให้ข้าพเจ้าฟันฝ่าอุปสรรคจนสำเร็จการศึกษาในที่สุด

การที่ได้มาเรียนในสาขาวิชาแห่งนี้ได้ ข้าพเจ้าต้องขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ที่ได้ให้คำแนะนำจนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตสำเร็จ และยังรับความกรุณามาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะมีคุณประโยชน์ และแก้ไขส่วนที่บกพร่องหลายประการ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการ และกรรมการวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย และ อาจารย์ ดร. อมร วาณิชวิวัฒน์ โดยที่ท่านได้สละเวลาให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องหลายประการ ทำให้เกิดความชัดเจนและนำมาสู่ผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ปรัชญาการดำรงชีวิต และความช่วยเหลือ คำแนะนำ ตลอดจนความห่วงใยในการทำวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า และขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินความสำเร็จของวิทยานิพนธ์นี้

และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ และน้อง ที่ให้การสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อน ๆ ในภาคสังคมวิทยาที่รวมฟันฝ่าอุปสรรคนานากระการมาด้วยกัน ช่วยเหลือกัน และคอยเป็นกำลังใจให้กันตลอดมา รวมถึงขอบคุณผู้ที่มีอุปการะคุณอื่น ๆ ทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวถึง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ จนผู้วิจัยสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ตามความมุ่งหมาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	9
1.5 วิธีการในการศึกษาวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเกิดภัย จากอินเทอร์เน็ตที่มีผลกระทบต่อวัยรุ่น.....	13
แนวความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	13
2.1.1 ความเป็นมาและความหมายของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	13
2.1.2 ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต.....	15
2.1.3 องค์ประกอบและการให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	22
2.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผลของอินเทอร์เน็ตและกลุ่มวัยรุ่น.....	32

บทที่		หน้า
2	2.1.5 สถิติที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เนต.....	34
	แนวความรู้เกี่ยวกับภัยจากอินเทอร์เนตและผลกระทบต่อวัยรุ่น.....	36
	2.1.6 ประวัติความเป็นมา และ สาเหตุของภัยจากการใช้เครือข่ายอินเทอร์เนต	37
	2.1.7 ลักษณะการประทุรร้ายต่อสังคมบนอินเทอร์เนต.....	39
	2.1.8 ประเภทของภัยอินเทอร์เนตที่มีผลต่อวัยรุ่น.....	40
	2.1.9 ลักษณะของภัยอินเทอร์เนตในแต่ละประเภท.....	41
	2.1.10 สัญญาณการเกิดภัยอินเทอร์เนตต่อวัยรุ่น.....	57
	2.1.11 ลักษณะที่เป็นโทษจากผลของภัยอินเทอร์เนต.....	59
	2.1.12 แนวทางการควบคุม และ กฎหมายในการป้องกันภัยจากการใช้ อินเทอร์เนต.....	61
	2.1.13 สถิติจากการเกิดภัยอินเทอร์เนต.....	64
	2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	67
	2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	74
	2.3.1 ลักษณะของวัยรุ่น.....	75
	2.3.2 ความต้องการของวัยรุ่น.....	76
	2.3.3 วัฒนธรรมวัยรุ่น.....	80
	2.3.4 วัฒนธรรมของการกระทำผิดของวัยรุ่น.....	82
	2.3.5 พฤติกรรมเบี่ยงเบนในช่วงวัยรุ่น.....	83
	2.4 แนวคิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	86
	2.4.1 สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	87
	2.4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด.....	91
	2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับเหยื่อ.....	94
	2.6 ปัจจัยด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่นำไปสู่การเกิดภัยอินเทอร์เนตของวัยรุ่น ทั้งจาก เหตุการกระทำผิดและการตกเป็นเหยื่อ.....	96

บทที่		หน้า
2	2.6.1 ปัจจัยทางกายภาพ.....	96
	2.6.2 ปัจจัยทางสังคม.....	97
	2.6.3 ปัจจัยทางจิตใจ.....	100
	2.6.4 ปัจจัยที่เกิดโอกาสและสถานที่.....	104
	2.7 บทความ หนังสือ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	107
	2.8 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	119
	2.9 สมมติฐานในการวิจัย.....	121
	2.10 การนิยามตัวแปรเชิงปฏิบัติการ.....	122
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	126
	3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	126
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	128
	3.3 วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	130
	3.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	131
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
4	ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	133
	4.1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....	133
	4.2 การเกิดภัยอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง.....	143
	4.3 การทดสอบสมมติฐาน.....	162
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	178
	5.1 ลักษณะทางด้านประชากร.....	178
	5.2 ผลสรุปที่ได้จากการวิจัย และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและ ตัวแปรตาม.....	180
	5.3 ผลการพิสูจน์สมมติฐาน.....	196

บทที่	หน้า
5	
5.4 ปัญหาที่พบในการวิจัย.....	198
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	199
5.6 ผลที่ได้รับจากการวิจัย.....	204
รายการอ้างอิง.....	210
ภาคผนวก.....	224
ภาคผนวก ก.....	225
ภาคผนวก ข.....	236
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	248

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรในประเทศไทยที่ใช้อินเทอร์เน็ต.....	5
2	แสดงจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตภายในแต่ละประเทศ.....	6
3	แสดงภาพผลการรับแจ้งเว็บผิดกฎหมาย โดยแบ่งตามประเภท.....	66
4	แสดงการแจกแจงความถี่และจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามลักษณะประชากร.....	136
5	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยต่อครั้ง.....	138
6	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	139
7	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์.....	139
8	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ที่นิยมใช้อินเทอร์เน็ต.....	140
9	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้คำแนะนำและดูแลเอาใจใส่การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง.....	141
10	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกณฑ์ของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มเพื่อน.....	141
11	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกณฑ์บุคลิกภาพทางด้านอารมณ์.....	142
12	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรูปแบบบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้มากที่สุด.....	143
13	แสดงค่าเฉลี่ยของระดับ โอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต.....	144
14	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามผลคะแนนเฉลี่ยของการวัดระดับโอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต.....	151
15	แสดงจำนวนร้อยละลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับโอกาสการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต.....	157
16	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกณฑ์พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มเพื่อน.....	161

ตารางที่	หน้า
17	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกณฑ์บุคลิกภาพทางด้านอารมณ์... 162
18	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับ โอกาสการเกิดภัยอินเทอร์เน็ต..... 163
19	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง กับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 164
20	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนในการใช้อินเทอร์เน็ต กับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 166
21	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ กับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 167
22	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลิกของอารมณ์ กับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 169
23	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ประสบการณ์ใช้อินเทอร์เน็ตกับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 170
24	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตกับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 172
25	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะเวลาใช้อินเทอร์เน็ตกับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 173
26	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตกับ โอกาสการเกิดภัยจากอินเทอร์เน็ต..... 175
27	แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน..... 177

สารบัญภาพ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการเจริญเติบโตของอินเทอร์เน็ต.....	19
2	แสดงระบบของชื่อโดเมนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	26
3	แสดงผังการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	32
4	แสดงแผนภูมิแสดงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด.....	93
5	แสดงโครงสร้างปัจจัยพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่มีต่อการกระทำผิด และ การตกเป็นเหยื่อ ของวัยรุ่นกรณีภัยอินเทอร์เน็ต.....	106
6	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	120